

NOUTAJIEN RODUNOMAISTEN KOKEIDEN SÄÄNNÖT

Säännöt on hyväksytty Suomen Kennelliiton valtuustossa 29.11.2015.

Voimassa 1.4.2016 alkaen.

OSA 1 : SÄÄNNÖT

SISÄLTÖ

Yleiset määräykset

Noutajien taipumuskokeen säännöt (NOU)

Noutajien A-metsästyskokeen säännöt (NOME-A)

Noutajien B-metsästyskokeen säännöt (NOME-B)

Noutajien Working Testin säännöt (NOWT)

Noutajien käytännön metsästyskokeen säännöt (NKM)

1. YLEISET MÄÄRÄYKSET

1.1. MUUTOKSET SÄÄNTÖIHIN

Muutokset sääntöihin sekä niihin liittyviin ohjeistuksiin valmistelee rotujärjestöjen alainen noutajien rodunomaisten kokeiden tuomari-toimikunta/tuomarikunta yhteistyössä rotujärjestöjen kanssa. Rotujärjestöjen hallitukset esittävät hyväksymänsä sääntömuutokset Suomen Kennelliiton – Finska Kennelklubben ry:n (myöhemmin näissä säännöissä ”Kennelliitto”) vahvistettavaksi.

1.2. KOELAJIT

- Noutajien taipumuskokeet ovat joko yleisiä, yhdistysten jäsenille tarkoitettuja tai rotukohtaisia kokeita.
- Noutajien A-metsästyskokeet ja Noutajien Working Test ovat yleisiä kokeita ja kilpailuja, valtakunnallisia tai rotukohtaisia mestaruuskokeita tai kansainvälisiä kokeita.
- Noutajien B-metsästyskokeet ovat joko yleisiä, yhdistysten jäsenille tarkoitettuja tai rotukohtaisia kokeita ja kilpailuja tai valtakunnallisia mestaruuskokeita.
- Noutajien käytännön metsästyskoe on yleinen koe.

1.3. OSALLISTUMISOIKEUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Kokeisiin saavat osallistua noutajarotuiset koirat, jotka ovat vähintään 9 kk:n ikäisiä ja täyttävät Kennelliiton rokotusvaatimukset. Koirien tulee olla joko Kennelliiton tai FCI:n muiden jäsenjärjestöjen rekisteröimiä. Ulkomaalaisten koirien tulosvaatimuksista päättää tuomari-toimikunta tapauskohtaisesti.

Lisäksi on koemuoto-kohtaisia lisävaatimuksia, jotka on esitetty kyseessä olevan koemuodon säännöissä.

Kilpailuun ei saa osallistua

- sairas koira
- kiimainen narttu

- narttu 30 vrk ennen odotettua synnytystä ja alle 42 vrk synnytyksen jälkeen
- koira, joka ei täytä Kennelliiton voimassa olevia antidopingmääräyksiä
- vihaisesti käyttäytyvä koira
- koira, jolle on maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1070/2000) vastaisesti suoritettu eläimen ulkonäön muuttamiseksi leikkaus

Koetoimikunnan on tarkistettava osallistumisoikeus.

Koetoimikunnalla on oikeus rajoittaa osallistuvien koirien lukumäärä kulloinkin voimassa olevien Kennelliiton ohjeiden mukaisesti. Rotukohtaisiin ja jäsenten välisiin kokeisiin ja kilpailuihin osallistumisesta määrätään erillisillä Kennelliiton vahvistamilla ohjeilla.

1.4. JÄÄVIYS

Noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Kennelliiton yleistä jääviyssääntöä.

1.5. JÄRJESTÄMISLUVAN MYÖNTÄMINEN

Näitä sääntöjä noudatetaan FCI:n, Kennelliiton hallituksen sekä kennelpiirien myöntämissä ja hyväksymissä noutajien rodunomaisissa kokeissa. FCI myöntää kansainväliset kokeet. Kennelliiton hallitus myöntää valtakunnalliset mestaruuskilpailut, niiden valintakokeet sekä maaottelut. Kennelpiirit myöntävät yleiset ja jäsenten väliset kokeet.

1.6. KOELUVAN ANOMINEN

1.6.1. LUVAN ANOJA JA JÄRJESTELYVASTAAVA

Kokeiden toimeenpanoluvan anoo järjestävä yhdistys, jonka tulee olla Kennelliiton jäsen. Kokeen järjestelyistä huolehtii järjestävän yhdistyksen nimeämä koetoimikunta. Vastaavan koetoimitsijan on oltava NOU/NOME-koetoimitsijakurssin hyväksytysti suorittanut henkilö. Noutajien käytännön metsästyskokeita (NKM) ei tarvitse anoa.

1.6.2. ANOMISEN MÄÄRÄAIKA

Kokeet on anottava Kennelliiton kulloinkin määräämänä aikana.

1.6.3. ANOMUKSEN SISÄLTÖ

Koetanomuksessa on mainittava järjestävä yhdistys, kokeen nimi ja luonne, osanottorajoitukset, etuoikeudet osallistumiseen, koeaika ja -paikka, kilpailuluokat, ylituomari, vastaava koetoimitsija, osanottomaksun suuruus sekä kenelle ja milloin ilmoittautuminen ja osanottomaksu suoritetaan. Anottaessa kokeeseen rajoitettua osanottajamäärää, tulee rajoittamisessa noudattaa Kennelliiton asiasta antamia ohjeita.

Kokeita anottaessa ja järjestettäessä on noudatettava niistä annettuja sääntöjä ja määräyksiä.

1.6.4. ANOMUKSEN OSOITTAMINEN

Anomus jätetään määräaikaan mennessä sille kennelpiirille, jonka alueella koe järjestetään.

1.6.5. KOKEESTA ILMOITTAMINEN/TIEDOTTAMINEN

Kennelpiirit ilmoittavat myöntämänsä viralliset kokeet Kennelliitolle julkaistaviksi sen määräaikaishilmoitusten mukaisesti.

Jos NOME-B -kokeessa on noudettavina tarkoitusta varten valmistettuja noutoesineitä (dameja), tulee siitä olla maininta koeilmoituksessa ennen ilmoittautumisajan alkua.

1.7. KOKEIDEN JA KILPAILUJEN AJANKOHDAN SIIRTO TAI NIIDEN PERUUTTAMINEN

Kokeiden siirrossa ja peruuttamisessa noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Kennelliiton yleistä sääntöä.

1.8. KOKEEN TUOMARIT

Kokeen ylituomarin on oltava Kennelliiton pätevimä, kyseisen koemuodon ylituomari tai jonkin FCI:n jäsenmaan hyväksymän kenneljärjestön pätevimä ja Kennelliiton hyväksymä ylituomari. Jos kyseessä on suomalainen ylituomari, on hänen oltava myös Kennelliiton ja rotujärjestön jäsen.

1.9. ILMOITTAUTUMINEN KOKEESEEN JA SIITÄ POIS JÄÄMINEN

1.9.1. ILMOITTAUTUMINEN

Kokeeseen ilmoittaudutaan järjestävän yhdistyksen antamaa määräaikaa noudattaen. Vain maksetut ilmoittautumiset huomioidaan, ellei koetta järjestävä yhdistys ole toisin ilmoittanut.

1.9.2. JÄLKI-ILMOITTAUTUMINEN

Koetoimikunnalla on oikeus ottaa vastaan jälki-ilmoittautumisia, mikäli kokeessa on tilaa. Asiasta on sovittava arvostelevan tuomarin kanssa.

1.9.3. POISJÄÄMINEN

Osanottomaksua ei palauteta ilman pätevää syytä. Päteviksi syiksi poisjäämiseen katsotaan koiran alkanut kiima sekä koiran tai omistajan sairaus, jotka on lääkärintodistuksella todistettava. Poisjäämisestä on ilmoitettava välittömästi koetoimikunnalle, kuitenkin viimeistään ennen kokeen alkua.

1.10. KOIRANOHAJA

Koiranohjaaja on kokeen aikana aina koiran virallinen edustaja riippumatta koiran omistussuhteista. Koiralla tulee olla sama ohjaaja koko koesuorituksen ajan. Koiranohjaajan tulee noudattaa arvostelevan tuomarin antamia ohjeita. Koiran aiheuttamista ja koiralle aiheutuneista vahingoista vastaa koiran omistaja.

1.11. KOKEIDEN TULOKSET

1.11.1. TULOSTEN TARKASTUS

Kokeen sihteeri tarkastaa kaikki tulokset ja huolehtii niiden merkitsemisestä Kennelliiton koepöytäkirjalomakkeelle sekä rotujärjestöjen hyväksymille koirakohtaisille arvostelulomakkeille ja jättää ne viipymättä ylituomarin tarkastettaviksi. Ylituomarin on vahvistettava Kennelliiton koepöytäkirjat nimikirjoituksellaan.

1.11.2. TULOSTEN LÄHETTÄMINEN

Koetoimikunnan on lähetettävä ylituomarin tarkastamat ja vahvistamat koepöytäkirjat sekä koirakohtaiset pöytäkirjat viikon kuluessa kokeen päättymisestä koeluvan myöntäjälle.

1.12. KOIRIEN ARVOSTELU

Arvostelu tapahtuu sääntöjen liitteenä olevien erillisten koemuotokohtaisten arvosteluohjeiden mukaisesti. Kaikki koirat arvostellaan rodusta riippumatta samoin arvosteluperustein.

1.13. ERILLISOHJEET

Ylituomarin, arvostelevan tuomarin, koiranohjaajan, koetoimikunnan ja vastaavan koetoimitsijan tehtävät ja velvollisuudet määritellään tarkemmin rotujärjestöjen hallitusten hyväksymillä ohjeilla.

1.14. ERIMIELISYYDET JA VALITUKSET

Sääntöjen mukaisesta arvostelusta ja tuomarin näkemyksestä ei voi valittaa.

Kokeissa ja kilpailuissa syntyneissä erimielisyyksissä noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Kennelliiton yleistä muutoksenhakusääntöä.

1.15. PAKOTTAVAT SYYT

Kennelliiton hallitus voi pakottavista syistä rajoittaa kokeisiin ja kilpailuihin osallistumista tai antaa muita niiden toimeenpanoa koskevia erikoismääräyksiä.

2. NOUTAJIEN TAIPUMUSKOKEEN SÄÄNNÖT (NOU)

2.1. TAIPUMUSKOKEEN TARKOITUS

Taipumuskokeen tarkoituksena on todeta onko koiran luonne kyseiselle noutajarodulle tyypillinen ja onko koiralla edellytyksiä koulutettavaksi pienriistan talteenottoon ja noutajien metsästyskokeeseen. Koiria arvosteltaessa otetaan huomioon metsästysominaisuuksia koskevat jalostukselliset tavoitteet.

2.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kokeita anottaessa ja järjestettäessä on noudatettava sääntöjen yleisessä osassa annettuja määräyksiä sekä Kennelliiton yleisiä määräyksiä. Tuomari vastaa siitä, että kokeessa noudatetaan sääntöjä ja ohjeita.

2.3. RIISTA

Kokeessa käytetään ns. kylmää riistaa. Koiran noudettavissa tulee olla vähintään kahta eri riista- tai vahinkolintulajia. Vesityöskentelyssä on käytettävä vesilintuja. Hakualueella saa käyttää vain yhtä riistalajia. Jälki vedetään kanilla. Noudettavan kanin paino tulee olla noin

1,5-3 kg. Kaikilla koirilla on oltava samat riistalajit. Riistan tulee olla hyväkuntoista ja pakastetun riistan täysin sulanutta. Koko Suomessa rauhoitettuja riistalajeja ei saa käyttää.

2.4. KOKEEN SUORITTAMINEN

2.4.1. YLEISTÄ

Koiran ominaisuuksien ja luonteenpiirteiden arvioiminen taipumuskokeen avulla edellyttää koeolosuhteiden järjestämistä mahdollisimman tasapuoliseksi kaikille koirille. Koirien suoritusjärjestys arvotaan.

Kokeen alussa koirien ohjaajille pidetään alkupuhuttelu, jossa kerrotaan kokeen periaatteet ja mainitaan mm. paikka, jossa koirat voidaan uittaa ennen suoritusta. Tarkemmat toimintaohjeet annetaan jokaiselle ohjaajalle suorituspaikoilla.

Vesi- ja hakutyön jälkeen annetaan koiran suorituksesta suullinen arvio ja kerrotaan osallistuuko koira jäljelle vai ei. Jäljelle pääsyn edellytyksenä on koiran siihenastisten suoritusten hyväksyminen.

Kaulapannan tai muun varusteen käyttö koesuorituksen aikana on kielletty. Suoritusten aikana ohjaaja ei saa käyttää apuvälineitä, jotka voidaan tulkita pakotteiksi. Koira ei saa kurittaa koepaikalla eikä kokeen aikana.

2.4.2. SUORITUSTEN KUVAUS

SOSIAALINEN KÄYTTÄYTYMINEN

Kokeen alussa tuomari kokoaa ryhmän ohjaajineen maastosuorituspaikan läheisyyteen. Ryhmässä on oltava vähintään kaksi urosta ja kaksi narttua. Tarvittaessa voidaan käyttää kokeeseen osallistumattomia koiria. Jos arvosteltavana on vain toista sukupuolta olevia koiria, niin riittää, että ryhmässä on yksi kokeen ulkopuolinen vastakkaisen sukupuolen edustaja. Koirat seisovat kytkettyinä puoliympyrän muodossa tuomarin edessä. Tuomari selostaa lyhyesti kokeen kulun ja muut järjestelyt. Samalla tuomari tarkkailee koirien käyttäytymistä ryhmässä sekä tutustuu erikseen jokaiseen koiraan. Tuomari seuraa koirien käyttäytymistä eri tilanteissa koko kokeen ajan.

VESITYÖ

Rannan tulee olla helppokulkuinen ja sellainen, että kahluumatka jää mahdollisimman lyhyeksi. Vesialueen tulee olla niin suuri, että koiralle ei tule kiusausta nousta vastarannalle eikä kiertää rantaa tai laituria pitkin linnulle.

Koiran uimahalu testataan vesilinnun noudon avulla. Koiralle tehdään kaksi vesinoutoa, joista ensimmäisen heitto tehdään rannalta ja toisen heitto veneestä, jolloin vähimmäisnoutoetäisyys on 20 metriä. Jälkimmäisen heiton yhteydessä ammutaan laukaus haulikolla. Koira pidetään kytkettynä suoritusten alussa. Ampuja on sopivalla etäisyydellä koirasta siten, että koiralla on mahdollisuus nähdä ampuja laukauksen ja heiton aikana.

HAKU

Hakualueen tulee olla sellainen, että koira ei näe jatkuvasti ohjaajaa työskennellessään maastossa. Alueelle sijoitetaan viisi (5) riistaa suoritusvuorossa olevan koiran näkemättä.

Pisin noutoetäisyys on vähintään 50 metriä. Haku voidaan suunnitella myös siten, että ohjaaja saa liikkua merkittyä reittiä ja lähettää koiran alueelle eri kohdista. Liikkuva haku edellyttää, että riistat on sijoitettu riittävän kauas merkityltä kulku-uralta.

Hakutehtävän alussa koira pidetään lähetyspaikalla kytkettynä, ammutaan laukaus haulikolla ja heitetään motivointiheitto linnulla. Koiralla tulee olla mahdollisuus nähdä heitto, mutta ei välttämättä linnun putoamispaikkaa. Ampuja on sopivalla etäisyydellä koirasta heiton suunnassa. Tarvittaessa riistan heittäjä voi äännellä tuomarin kehotuksesta ennen laukausta kiinnittääkseen koiran huomion. Toimitsijat poistuvat alueelta ennen kuin tuomari antaa luvan lähettää koira hakuun.

Katsojat sijoitetaan niin, että he eivät häiritse koiran ja ohjaajan työskentelyä. Muiden koirien tulee olla näkösuojassa ja riittävän kaukana suorituspaikasta.

JÄLJESTÄMINEN

Laahausjäljen pituus on noin 80 metriä. Jälki vedetään kanilla maaston luonnollisia kulkureittejä seuraillen. Koirat on pidettävä näkösuojassa jälkien vetämisen aikana. Vetokanin sijaan jäljen päähän voidaan laittaa toinen kani. Vetäjä poistuu paikalta jälkiä sotkematta. Tuomarilla tulee olla mahdollisuus seurata koiran jäljestämistä ja käyttäytymistä kanilla.

Jälkien vähimmäisetäisyys toisistaan on noin 50 m. Avomaasto, harva aluskasvillisuus ja voimakas tuuli edellyttävät jälkien välisen etäisyyden lisäämistä.

2.5. ARVOSTELU

Tuomarin on pyrittävä toimimaan niin, että koira saa suoritusten aikana kaiken mahdollisen avun taipumustensa osoittamiseksi. Tuomarilla on oikeus kokeilla koira useampia kertoja erilaisissa tilanteissa saadakseen mahdollisimman perusteellisen kuvan koiran taipumuksista ja luonteenpiirteistä.

Tuomari päättää arvostelukohdittain tuleeko koira hyväksytyksi vai ei. Päätös perustuu tuomarin saamaan yleisvaikutelmaan. Jos koiran kaikki arvostelukohdat on hyväksytty, on koiran kokonaissuoritus myös hyväksyttävä.

Koe on testi, eikä ole soveliaista valita parasta koira. Kaikki osasuoritukset arvostelee sama tuomari.

2.5.1. ARVOSTELTAVAT OMINAISUUDET

SOSIAALINEN KÄYTTÄYTYMINEN, SUHTAUTUMINEN VIERAISIIN IHMISIIN JA KOIRIIN

Noutajat ovat yhteistyöhaluisia ja luonteeltaan eri tilanteisiin sopeutuvia tarmokkaita metsästyskoiria. Noutajat suhtautuvat ystävällisesti ja myönteisesti vieraisiin ihmisiin ja koiriin. Arvostelussa on otettava huomioon noutajien rotumääritelmässä mainitut luonteenpiirteet. Selvästi pelokkaan, hyökkäävän, häiritsevästi ääntelevän tai ylikiihkeän koiran sosiaalinen käyttäytyminen on hylättävä. Hylkäämisestä seuraa, ettei koira osallistu muihin suorituksiin. Sosiaalista käyttäytymistä seurataan koko kokeen ajan ja se voidaan hylätä vielä myöhemmin kokeen aikana.

UIMAHALU

Noutajan tulee työskennellä mielellään vedessä. Koira, joka kieltäytyy uimisesta tai menee uimaan ainoastaan jatkuvista kehotuksista, on hylättävä. Suoritus on syytä toistaa, kunnes tuomari on vakuuttunut koiran ominaisuudesta. Vesityössä hylätty koira ei osallistu hakuun.

HAKUINTO

Noutajat työskentelevät itsenäisesti, innokkaasti ja vauhtinsa säilyttäen koko hakutyön ajan. Selvästi laskeva tai olematon hakuinto on hylättävä. Pelkästään pakonomaisesti tapahtuva hakutyöskentely ei ole hyväksyttävää.

NOUTOHALU

Noutajan tulee tarttua riistaan empimättä ja oma-aloitteisesti. Vähäisiä ohjaajan kehotuksia tai tuomarin apu voidaan sallia eri riistalajeilla. Toistuvat kehotukset tai kieltäytyminen noudosta johtavat arvostelukohdan hylkäämiseen.

RIISTANKÄSITTELY

Noutajien ote riistoista on pehmeä, tasapainoinen ja varma. Pallottelu riistaa vahingoittamatta tai pinnallinen ote on hyväksyttävissä. Riistan vahingoittaminen, riistan päällä kieriminen tai liiallinen leikittely riistan kanssa ovat hylkääviä virheitä. Riistan vahingoittamista epäillessään tuomarin on varmistuttava asiasta ennen lopullista päätöksentekoa.

PALAUTTAMINEN

Ripeä riistan palauttaminen suoraviivaisesti ohjaajan käteen on toivottavaa. Lievä aikailu sekä riistojen pudottelu ohjaajan lähelle ovat hyväksyttävissä. Jos koira jättää useimmat noudot kesken, merkkää jatkuvasti reviiriään tai ei nouda vesilintua vähintään rantaveteen saakka, on suoritus hylättävä.

REAGOINTI LAUKAUKSIIN

Noutajat ovat laukauksen aikana rauhallisia, keskittyneitä ja äänettämiä. Lievä rauhattomuus ja vaimea ääntely voidaan kuitenkin hyväksyä. Koira, joka selvästi pelkää laukausta ja menettää toimintakykynsä tai on häiritsevän äänekäs, on hylättävä.

ITSELUOTTAMUS JA ALOITEKYKY

Noutajat työskentelevät itsenäisesti ja selvittävät annetun tehtävän ohjaajaansa liiaksi tukeutumatta. Itseluottamusta ja aloitekykyä arvostellaan kaikissa osasuorituksissa. Koira, joka ei työskentele itsenäisesti eikä uskalla edetä oma-aloitteisesti tehtävän vaatimalle etäisyydelle, on hylättävä.

YHTEISTYÖ

Noutajat haluavat toimia yhteistyössä ohjaajansa kanssa. Hyväksyttävään suoritukseen vaaditaan, että koira on ohjaajansa hallittavissa. Koira, joka ei työskentele yhteistyössä ohjaajansa kanssa, on alistunut tai pelokas, on hylättävä.

YLEISVAIKUTELMA

Yleisvaikutelmaan kirjataan yhteenvetona koiran ominaisuudet suoritettujen tehtävien perusteella. Yhteenveto on pyrittävä kirjaamaan mahdollisemman positiiviseen sävyyn, mutta selvät puutteet on mainittava. Vainun käyttö voidaan tarvittaessa mainita yleisvaikutelmassa.

2.6. SUORITUKSEN KESKEYTTÄMINEN

Tuomarilla on oikeus keskeyttää suoritus, jos koiran ja ohjaajan välinen yhteistyö on niin puutteellista, että kokeen suorittaminen ei onnistu tai jos koiralla on sellaisia ominaisuuksia, että kokeen jatkaminen ei ole mielekästä. Koiran suoritus keskeytetään aina hylätyn osasuorituksen jälkeen. Lisäksi koiran suoritus on keskeytettävä, jos ohjaaja kurittaa koira koepaikalla tai jos koira loukkaantuu.

2.7. PALKITSEMINEN

Koiran suoritus arvioidaan hyväksyty/hylätty-periaatteella. Jos useita arvostelukohtia tulee hylätyksi, niin pääasiallinen hylkäyksen syy ympyröidään. Koeselostuksen kaikkien kohtien tulee olla hyväksytyjä, jotta koira voidaan hyväksyä kokeessa. Arvostelu kirjataan rotujärjestöjen hyväksymälle arvostelulomakkeelle. Hyväksytystä koesuorituksesta annetaan kunniakirja.

3. NOUTAJIEN A-METSÄSTYSKOKEEN SÄÄNNÖT (NOME-A)

3.1. KOKEEN TARKOITUS

Noutajien A-metsästyskokeiden tarkoituksena on saada tietoa koirien metsästysominaisuuksista jalostusta varten sekä edistää koirien metsästyskäyttöä.

3.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kokeita anottaessa ja järjestettäessä on noudatettava sääntöjen yleisessä osassa mainittuja määräyksiä sekä Kennelliiton yleisiä määräyksiä. Tuomarit vastaavat siitä, että kokeessa noudatetaan sääntöjä ja ohjeita.

Kokeet järjestetään aidossa metsästystilanteessa niin, että noudettava riista metsästetään osallistuvien koirien läsnä ollessa.

3.3. TUOMARIT

Kokeen arvostelevat ylituomari sekä hänen lisäkseen vähintään yksi arvostelutuomari.

3.4. OSALLISTUMISOIKEUS

Kokeeseen saavat osallistua koirat, joilla on osallistumisoikeus VOI-luokkaan joko noutajien B-metsästyskokeessa tai noutajien Working Testissä.

3.5. RIISTA

Noudettavina voi olla kaikkia riista- ja vahinkolintulajeja sekä turkiseläimistä jäniseläimiä.

3.6. ARVOSTELU

Arvosteluperusteet ovat samat kuin noutajien kansainvälisessä kokeessa. Koira voidaan hylätä, jollei se kutsuttaessa arvosteltavaksi ole välittömästi paikalla.

3.6.1. ARVOSTELTAVAT OMINAISUUDET

Ollessaan arvostelun alaisena koiran on herkeämättä seurattava jahdin etenemistä ja oltava hiljaa paikallaan. Sen tulee painaa mieleensä riistan putoamispaikat ja muistaa ne riittävän pitkään. Noutotehtävien aikana koiran tulee esittää kunkin tehtävän edellyttämiä ominaisuuksia, kuten tehokasta hakua, hyvää ohjattavuutta, oma-aloitteisuutta, hyvää vainunkäyttöä ja riistanlöytökykyä.

3.6.2. KOIRAN KOKEEN KESKEYTTÄMINEN

Jos koira tekee jonkun hylkäävistä virheistä tai kaksi vakavaa virhettä, sen koe keskeytetään. Samoin menetellään, jos molemmat tuomarit ovat sitä mieltä, että koira ei voida enää palkita. Lisäksi koiran koe on keskeytettävä, jos ohjaaja kurittaa koira koepaikalla tai jos koira loukkaantuu.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET

- aggressiivinen käyttäytyminen
- vinkuminen tai haukkuminen
- laukausarkuus
- kieltäytyminen vesityöskentelystä
- kieltäytyminen riistasta
- kovasuisuus
- riistan vaihtaminen
- luvaton lähtö noutoon
- fyysinen kosketus koiraan
- karkaaminen ohjaajan hallinnasta
- ampumattoman riistan takaa-ajaminen
- etsiminen riista suussa

VAKAVAT VIRHEET

- huono seuraaminen
- ohjaajan huomiota vaativa rauhattomuus passipaikalla
- huono hallittavuus ja/tai koira häiritsee metsästystilannetta
- äänekäs ohjaaminen
- liika riippuvaisuus ohjaajasta
- hidas ja/tai haluton työskentely

- huono paikallistamiskyky ja/tai huono muisti putoamispaikan sijainnista
- huolimaton nouto-ote
- “first dog down”
- “eye-wipe”

“first dog down”= Koira havaitsee haavoittuneen riistan putoamispaikan, mutta ei löydä riistaa, vaikka se tuomarin mukaan olisi ollut löydettävissä. Muutkaan noutoon lähetetyt koirat, tuomarin määräämät avustajat tai tuomari eivät löydä riistaa.

“eye-wipe”= Koira ei onnistu noutamaan riistaa, jonka noudossa toinen koira onnistuu vastaavissa olosuhteissa, tai tuomari käy hakemassa riistan.

Jos koira saa kolmen ensimmäisen noudon aikana vakavista virheistä ”eye-wipen” tai ”first dog downin”, koiran koe keskeytyy.

3.7. LOPPUKILPAILU

Tuomaristo voi päättää, että kokeen voitosta (sertifikaatista) käydään loppukilpailu, jonka koko tuomaristo arvostelee yhdessä. Loppukilpailuun osallistuvat koirat, joilla on vielä mahdollisuus 1. palkintoon.

Loppukilpailuun osallistumattomille koirille annetaan laatuarvostelu ennen loppukilpailua nähtyjen suoritusten perusteella.

Mikäli tilanne loppukilpailun jälkeen on kahden tai useamman koiran osalta niin tasainen, että tuomarit eivät halua ratkaista voittajaa, voidaan järjestää uusinta tasatilanteessa olevien koirien kesken. Uusinnassa koirille annetaan niin monta noutomahdollisuutta kuin tuomaristo katsoo tarpeelliseksi.

3.8. PALKITSEMINEN

Ensimmäinen (1.) palkinto annetaan koirille, joiden kokonaissuoritus on erinomainen. Palkintosija edellyttää, että koira ei ole tehnyt hylkäävää tai vakavaa virhettä. 1. palkinnon saaneet asetetaan paremmuusjärjestykseen. Kokeen voittaneelle koiralle voidaan antaa sertifikaatti (SERT), mikäli kokeeseen on osallistunut vähintään kuusi koira ja voittanut koira on noutanut vähintään viisi riistaa. Varasertifikaatti (vara-SERT) voidaan antaa toiseksi sijoittuneelle koiralle.

Toinen (2.) palkinto annetaan koirille, joiden kokonaissuoritus on hyvä. Yksi vakava virhe voidaan sallia, mikäli koiran suoritus on muilta osin moitteeton.

Kolmas (3.) palkinto annetaan koirille, joiden kokonaissuoritus on tyydyttävä.

Koiran palkitseminen edellyttää vähintään kolmen riistan noutamista ilman hylkäävää virhettä. Jos koira tekee hylkäävän virheen tai sen kokonaissuoritus ei riitä hyväksytyyn palkintoon, merkitään palkintosijan kohdalle nolla (0).

Laatuarvostelu voidaan jättää antamatta, jos koira ei tuomareiden mielestä ole tehnyt riittävän hyvää noutotyötä tai on tehnyt vähemmän kuin kolme hyvää noutoa tehdessään vakavan virheen.

Jos koiran laatuarvostelu jätetään antamatta tai ohjaaja keskeyttää tilanteessa, jossa tuomarin mielestä koiralla olisi vielä ollut mahdollisuus yltää palkintosijoille, merkitään tulokseksi viiva (-).

Palkintojenjakotilaisuudessa tuomarit kertovat tulokset ja antavat lyhyet suulliset arviot palkittujen koirien suorituksista.

4. NOUTAJIEN B-METSÄSTYSKOKEEN SÄÄNNÖT (NOME-B)

4.1. KOKEEN TARKOITUS

Kokeen tarkoituksena on arvostella noutajien soveltuvuutta ja halua työskennellä metsästyksenomaisissa tehtävissä ottaen huomioon jalostusta koskevat tavoitteet.

4.2. KOELUOKAT

Alokasluokka (ALO), johon saavat osallistua noutajien taipumuskokeen hyväksytysti suorittaneet koirat ilman ikärajoitusta. Kaksi kertaa ALO1-palkinnon saanut koira siirtyy avoimeen luokkaan.

Avoin luokka (AVO), johon saavat osallistua kaksi kertaa ALO1-palkinnon saaneet koirat. Kaksi kertaa AVO1-palkinnon saanut koira siirtyy voittajaluokkaan.

Voittajaluokka (VOI), johon saavat osallistua kaksi kertaa AVO1-palkinnon saaneet koirat.

Saatuaan luokkanousuun oikeuttavat tulokset, koiralla oikeus jatkaa alemmassa luokassa kuluvan vuoden loppuun saakka.

4.3. RIISTA JA NOUTOESINEET

Noudettavina tulee olla vähintään kahta eri riista- tai vahinkolintulajia. Lisäksi voidaan käyttää jäniseläimiä (kani, jänis, rusakko). Vesityöskentelyssä on käytettävä vesilintua. Jälki vedetään jäniseläimellä tai linnulla. Kaikilla koirilla pyritään käyttämään samoja riistalajeja. Riistan tulee olla hyväkuntoista ja pakastetun riistan täysin sulaa. Koko Suomessa rauhoitettuja riistalajeja ja petoeläimiä ei saa käyttää kokeissa.

AVO- ja VOI-luokassa voidaan riistojen sijasta käyttää tarkoitusta varten valmistettuja kangaspäällysteisiä noutoesineitä, dameja. Kaikille koirille tulee käyttää samansuuruisia (noin 0,5 kg) ja samanvärisiä dameja. Kun säännöissä myöhemmin puhutaan riistasta, voidaan sillä tarkoittaa myös dameja.

4.4. KOEMAASTO

Koe tulee järjestää alueella, joka vastaa mahdollisimman hyvin todellista metsästysmaastoa.

4.5. KOKEEN SUORITTAMINEN

Kokeessa koiralle suoritetaan haku-, ohjaus- sekä paikallistamistehtäviä. ALO-luokassa on lisäksi jäljestystehtävä, joka koiran tarvitsee suorittaa vain ensimmäisen ALO1-tuloksen yhteydessä. Tarkemmat kuvaukset tehtävistä ovat erillisessä NOME-B- kokeen järjestämis-, suoritus- ja arvosteluohjeessa.

4.6. ARVOSTELU

Koiran kaikki osasuoritukset arvostelee yksi tuomari. Tuomari voi omassa arvostelussaan huomioida muiden samanaikaisesti samaa luokkaa arvostelevien tuomareiden koirasta tekemät havainnot. ALO-luokan jäljen voi arvostella toinen samassa kokeessa arvosteleva tuomari.

Kokeessa arvostellaan koiran kykyä ja halua noutaa riistaa vedestä ja maalta sekä kykyä toimia käyttökelpoisena metsästyskoirana noutajille tyypillisessä metsästyksessä. Kokeessa suoritetaan vain laatuarvostelu järjestämättä koiria paremmuusjärjestykseen.

4.7. ARVOSTELTAVAT OMINAISUUDET

HAKU

Hakutyöskentelyn on oltava sellaista, että se kattaa koko osoitetun hakualueen, myös sen vaikeimmat kohdat. Koiran on pystyttävä itsenäiseen työskentelyyn, mutta sen on myös tarvittaessa seurattava ohjaajansa merkkejä.

VAINU

Koiran on vainunsa avulla ja tuulta hyväksikäyttäen kyettävä löytämään riistat.

TEHOKKUUS JA KESTÄVYYS

Tehokas koira työskentelee hyvällä vauhdilla ja on erinomainen riistanlöytäjä. Hyvä kestävyys ilmenee muuttumattomana vauhtina ja intona koko kokeen ajan.

PAIKALLISTAMISKYKY

Koiran on oltava tarkkaavainen pudotusten aikana ja muistettava havaitsemiensa riistojen putoamispaikat. Luvan saatuaan sen on noudettava pudotettu riista.

REAGOINTI LAUKAUKSEEN

Koiran on oltava kytkemättömänä passipaikalla laukausten aikana hiljaa paikallaan sekä tarkkailtava valppaana laukausten suuntaan.

RIISTANKÄSITTELY

Koiran on epäröimättä ilman ohjaajan kehotusta noudettava vainuamansa riista pehmeällä otteella, palautettava se nopeasti sekä luovutettava ohjaajalle käteen.

VESITYÖSKENTELEY

Koiran on mentävä epäröimättä veteen sekä uitava tehokkaasti ja määrätietoisesti.

JÄLJESTÄMISKYKY

Jälkityön on tapahduttava itsenäisesti, nopeasti ja määrätietoisesti.

YHTEISTYÖHALU

Koiran on kaikissa tilanteissa oltava helposti hallittavissa. Yhteistyötä koiran ja ohjaajan välillä seurataan koko kokeen ajan.

OHJATTAVUUS

Hyvin ohjattavissa olevaa koira ohjataan vaivattomasti ja pienin merkein haluttuun kohteeseen.

PASSITYÖSSÄ OLEMINEN

Noutajan on kaikissa tilanteissa pysyttävä rauhallisena, tarkkaavaisena ja keskittyneenä. Siirtymisissä noutajan on seurattava ohjaajan sivulla sekä pysyttävä käskystä paikoillaan.

MUUT OMINAISUUDET

Noutajat ovat yhteistyöhaluisia ja luonteeltaan eri tilanteisiin sopeutuvia metsästyskoiria, jotka suhtautuvat ystävällisesti ja myönteisesti vieraisiin ihmisiin ja koiriin.

YLEISVAIKUTELMA

Yleisvaikutelmassa arvostellaan koiran soveltuvuutta ja käyttökelpoisuutta toimia metsästyskoirana. Arvostelussa huomioidaan koiran kaikki suoritukset.

4.8. KOIRAN KOKEEN KESKEYTTÄMINEN

Koiran koe keskeytetään, jos koiran ja ohjaajan välinen yhteistyö on niin puutteellista, että kokeen suorittaminen ei onnistu tai koiralla on sellaisia ominaisuuksia, että kokeen jatkaminen ei ole mielekästä. Koiran koe keskeytetään myös, jos koiralla ei ole enää mahdollisuutta saavuttaa hyväksyttyä tulosta/palkintoa tai seuraavista syistä:

- aggressiivinen käyttäytyminen
- liiallinen arkuus tai pelokkuus
- toistuva vinkuminen tai haukkuminen
- selvä laukausarkuus
- täysin riittämätön työskentelynhalu
- kieltäytyminen vesityöskentelystä
- kieltäytyminen riistasta tai noutojen jättäminen kesken
- riistan vahingoittaminen tai kieriminen riistan päällä
- riistan vaihtaminen (VOI) tai jatkuva riistan pudottelu (AVO, VOI)
- luvaton lähtö noutoon (AVO, VOI)
- karkaaminen ohjaajan hallinnasta

Lisäksi koiran koe on keskeytettävä, jos ohjaaja kurittaa koira koepaikalla tai jos koira loukkaantuu. Keskeyttämisen syy ja se, kenen toimesta keskeyttäminen on tapahtunut, merkitään arvostelulomakkeeseen.

4.9. PALKITSEMINEN

Osatehtävien avulla tuomarilla on muodostettava kuva koiran ominaisuuksista, koulutustasosta ja sen käyttökelpoisuudesta metsästyskoirana. Kaikissa luokissa noudatetaan laatuarvostelua. Palkintosijaa päätettäessä ratkaisee tuomarille muodostunut kokonaisvaikutelma koirasta.

4.10. PALKINNOT

Arvostelu on sopeutettava luokan yleistä vaatimustasoa vastaavaksi.

Ensimmäinen (1.) palkinto annetaan koiralle, jonka kokonaissuoritus on erinomainen.

Toinen (2.) palkinto annetaan koiralle, jonka kokonaissuoritus on hyvä.

Kolmas (3.) palkinto annetaan koiralle, jonka kokonaissuoritus on tyydyttävä.

Jos koiran kokonaissuoritus ei riitä hyväksytyyn palkintoon tai tuomari joutuu keskeyttämään kokeen, merkitään palkintosijan kohdalle nolla (0). Ohjaajan keskeyttäessä tilanteessa, jossa tuomarin mielestä koiralla olisi vielä ollut mahdollisuus yltää palkintosijoille, merkitään tulokseksi viiva (-).

5. NOUTAJIEN WORKING TESTIN SÄÄNNÖT (NOWT)

5.1. KOKEEN TARKOITUS

Kokeen tarkoituksena on valita jalostukselliset tavoitteet huomioiden parhaat koirat, joilla on metsästyksenomaisiin tehtäviin sopiva luonne, hyvä paikallistamiskyky sekä hyvä vainu. Noutajan tulee osoittaa itsenäisyyttä ja oma-aloitteisuutta sekä toimia hyvässä yhteistyössä ohjaajansa kanssa.

5.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kokeita anottaessa ja järjestettäessä on noudatettava sääntöjen yleisessä osassa mainittuja määräyksiä sekä Kennelliiton yleisiä määräyksiä. Tuomarit vastaavat siitä, että kokeessa noudatetaan sääntöjä ja ohjeita.

5.3. TUOMARIT

Kokeessa on arvostelu-oikeus sekä NOWT- että NOME-A-arvostelu-oikeuden omaavilla tuomareilla. Kokeen arvostelevat ylituomari sekä hänen lisäkseen vähintään yksi arvostelutuomari.

5.4. KOELUOKAT

Alokasluokka (ALO), johon saavat osallistua noutajien taipumuskokeen hyväksytysti suorittaneet koirat. ALO1-palkinnon saanut koira saa oikeuden osallistua avoimeen luokkaan.

Avoin luokka (AVO), johon saavat osallistua ALO1-palkinnon saaneet koirat. AVO1-palkinnon saanut koira saa oikeuden osallistua voittajaluokkaan.

Voittajaluokka (VOI), johon saavat osallistua AVO1-palkinnon saaneet koirat.

Saatuaan luokkanousuun oikeuttavan tuloksen, koiralla oikeus jatkaa alemmassa luokassa kuluvan vuoden loppuun saakka.

5.5. NOUTOESINEET

Noudettavina on tarkoitusta varten valmistettuja, yleisesti saatavilla olevia dameja.

5.6. KOKEEN SUORITTAMINEN

Koe koostuu viidestä tehtävästä, jotka suoritetaan vähintään neljällä suorituskerralla. Tehtävät laaditaan siten, että ne vastaavat mahdollisimman hyvin todellisia metsästystilanteita.

5.7. ARVOSTELU

Tuomari voi arvostella yhden tai useamman tehtävän. Samalla suorituspaikalla voi olla useita tuomareita arvostelemassa.

Tuomarin tulee huolehtia, että jokainen koira saa mahdollisimman hyvän ja tasapuolisen mahdollisuuden osoittaa kykynsä noutavana koirana. Tehtävän alussa tuomarin tulee antaa ohjaajalle suorittamiseen tarvittavat samankaltaiset ohjeet. Ohjeita voidaan antaa myös koko osallistujajoukolla alkupuhuttelun yhteydessä.

Tehtävän jälkeen tuomari arvioi koiran suoritusta muutamien sanoin. Koiran saamaa pistemäärää ei tässä vaiheessa kerrota, jollei koiran pistemäärä ole nolla (0), jolloin tuomarin on siitä mainittava.

5.7.1. ARVOSTELTAVAT OMINAISUUDET

Noutaja seuraa ohjaajan sivulla, on hiljaa ja pysyy paikallaan ilman, että ohjaaja joutuu kiinnittämään huomiota koiraan.

Noutajan tulee tehdä hyvää hakutyötä, olla oma-aloitteinen, käyttää hyvin vainuaan sekä omata hyvä riistanlöytökyky. Se ei saa välttää minkäänlaista maastoa, luonnollisia tai keinotekoisia esteitä ja sen pitää mennä veteen kehotuksista.

Noutajan tulee tarkkailla valppaana laukausten suuntaan, painaa mieleensä putoamispaikat sekä omata hyvä paikallistamiskyky. Suoraviivainen, itsenäinen eteneminen pudotuspaikalle sekä nopea damin löytäminen ovat merkki erinomaisesta paikallistamiskyvystä.

Kun koira lähetetään damille, jonka putoamista sillä ei ole ollut mahdollista nähdä, tulee sen totella käskyjä ja toimia hyvässä yhteistyössä ohjaajan kanssa.

Löydettyään damin koiran tulee suorittaa oma-aloitteinen ja nopea ylösotto. Koiran tulee kantaa damia pehmeällä ja tasapainoisella otteella, palauttaa suoraviivaisesti sekä luovuttaa dami huolellisesti ohjaajalleen.

5.7.2. KOIRAN KOKEEN KESKEYTTÄMINEN

Jos koira tekee jonkun hylkäävistä virheistä, sen koe keskeytetään. Lisäksi koiran koe on keskeytettävä, jos ohjaaja kurittaa koira koepaikalla tai jos koira loukkaantuu.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET

- aggressiivinen käyttäytyminen
- toistuva vinkuminen tai haukkuminen
- laukausarkuus
- kieltäytyminen vesityöskentelystä

- kieltäytyminen noudosta
- kovasuisuus

5.7.3. PISTEET

Jokaisesta tehtävästä enimmäispistemäärä on 20 pistettä.

Nollaan (0) pisteeseen johtavia vakavia virheitä ovat:

- damin vaihtaminen
- luvaton lähtö noutoon
- karkaaminen ohjaajan hallinnasta
- etsiminen dami suussa
- noudon jättäminen kesken
- löytymättä jäänyt dami

Jos koira tekee jonkun seuraavista vakavista virheistä, se vähentää koiran pisteitä tuomarin katsomalla tavalla:

- huono seuraaminen
- rauhattomuus passipaikalla
- huono hallittavuus
- äänekäs ohjaaminen
- liika riippuvaisuus ohjaajasta
- hidas ja/tai haluton työskentely
- huono paikallistamiskyky
- huono nouto-ote
- damin pudottaminen luovutuksessa
- ”merkkailu”

5.7.4. LOPPUKILPAILU

Mikäli kokeen rastien jälkeen voittaja ei ole selvinnyt, vaan kaksi tai useampia koiria on tasapisteissä, järjestetään loppukilpailu. Loppukilpailussa koirille annetaan niin monta noutomahdollisuutta kuin tuomaristo katsoo tarpeelliseksi. Suoritukset loppukilpailussa eivät enää vaikuta koiran saamaan palkintosijaan, ellei se tee hylkäävää virhettä.

5.8. PALKITSEMINEN

Ensimmäinen (1.) palkinto annetaan koiralle, joka on saanut vähintään 75 pistettä.

Toinen (2.) palkinto edellyttää vähintään 60 pistettä.

Kolmas (3.) palkinto edellyttää vähintään 50 pistettä.

Jos koira on saanut jostain tehtävästä nolla pistettä, sitä ei voida palkita.

VOI-luokassa kokeen voittaneelle koiralle voidaan antaa sertifiikaatti (SERT), mikäli luokkaan on osallistunut vähintään kuusi koira, koira on arvostellut vähintään kaksi tuomaria ja voittanut koira on työskennellyt sertifiikaatin arvoisesti. Varasertifiikaatti (vara-SERT) voidaan antaa toiseksi sijoittuneelle koiralle. Sertifiikaatti ja varasertifiikaatti voidaan antaa vain koirille, jotka ovat saaneet 1. palkinnon.

Jos koiran pistemäärä ei riitä palkintosijaan tai tuomari joutuu keskeyttämään kokeen, merkitään palkintosijan kohdalle nolla (0). Ohjaajan keskeyttäessä tilanteessa, jossa tuomarin mielestä koiralla olisi vielä ollut mahdollisuus ylittää palkintosijoille, merkitään tulokseksi viiva (-).

6. NOUTAJIEN KÄYTÄNNÖN METSÄSTYSKOKEEN SÄÄNNÖT (NKM)

6.1. KOKEEN TARKOITUS

Kokeen tarkoituksena on arvostella NOME-B- ja NOWT-kokeiden VOI-luokassa menestyneiden noutajien käyttöominaisuuksia aidossa metsästystilanteessa. Noutajien käytännön metsästyskokeen hyväksyty suorittaminen on yhtenä edellytyksenä FI KVA ja FI KVA-WT -valionarvoihin.

6.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

6.2.1. YLEISTÄ

Koiran omistaja/ohjaaja, jonka koiralla on kokeeseen osallistumiseen oikeuttavat tulokset, ilmoittaa tuomaritoimikunnalle halukkuutensa suorittaa NKM-kokeen. Osallistumisoikeus on koirilla, jotka ovat saavuttaneet NOME-B- kokeessa vähintään kaksi (2) kertaa VOI1-tuloksen tai NOWT-kokeessa vähintään kaksi (2) sertifiikaattia.

6.2.2. TUOMARIT

Kokeessa arvostelu-oikeus on sekä NOME-B- että NOME-A- kokeen tuomareilla. Yksi tuomari arvostelee enintään kaksi koira metsästyspäivää kohti.

6.3. RIISTA

Metsästettävä riista voi olla riista- ja vahinkolintuja sekä turkiseläimiä pois lukien petoeläimet.

6.4. KOKEEN SUORITTAMINEN

Koira voidaan käyttää metsästystilanteen ja koiran kokemusten mukaan joko pelkästään noutavana tai sekä ylösajavana että noutavana koirana.

Kokeessa on aina oltava mukana vähintään kaksi (2) koira, joista toisen ei tarvitse osallistua kokeeseen.

6.5. ARVOSTELTAVAT OMINAISUUDET

Kokeessa arvioitavat ominaisuudet ovat samat kuin metsästyskokeessa, mutta metsästystilanteessa ei välttämättä voida arvostella kaikkia kokeessa mainittuja arvostelukohdita.

6.6. KOIRAN KOKEEN KESKEYTTÄMINEN

Tuomari voi halutessaan keskeyttää kokeen siinä vaiheessa, kun koiralla ei enää ole mahdollisuutta saavuttaa hyväksytyä tulosta tai seuraavista syistä:

- aggressiivinen käyttäytyminen
- toistuva vinkuminen tai haukkuminen
- selvä laukausarkuus
- täysin riittämätön työskentelyhalu
- kieltäytyminen vesityöskentelystä
- kieltäytyminen riistasta tai noutojen jättäminen kesken
- riistan vahingoittaminen tai kieriminen riistan päällä
- riistan vaihtaminen tai jatkuva riistan pudottelu
- luvaton lähtö noutoon
- karkaaminen ohjaajan hallinnasta

Lisäksi koiran koe on keskeytettävä, jos ohjaaja kurittaa koira koepaikalla tai kokeen aikana tai jos koira loukkaantuu. Keskeyttämisen syy sekä se, kenen toimesta keskeyttäminen on tapahtunut, merkitään arvostelulomakkeeseen.

6.7. PALKITSEMINEN

Suoritusten jälkeen koirasta annetaan suullinen ja kirjallinen arvostelu. Kokeessa noudatetaan laatuarvostelua ja koira arvostellaan hyväksyty/hylätty-periaatteella. Arvostelu ja tulos kirjataan rotujärjestöjen hyväksymälle arvostelulomakkeelle.

Hyväksytty tulos merkitään palkintosijalla ensimmäinen (1.) palkinto ja se annetaan koiralle, jonka toiminta on moitteetonta ja tehokasta koko metsästyksen ajan.

Jos koiran kokonaissuoritus on hylätty tai jos tuomari joutuu keskeyttämään kokeen, merkitään palkintosijan kohdalle nolla (0).